

Pomocník mzdové účetní

k 1. 1. 2025

Publikace obsahuje přehled parametrů, sazeb, vzorových výpočtů a dalších údajů z oblasti mezd a platů, jejich zdanění, odvodů na zdravotní a sociální pojištění, pracovního práva, dávek nemocenského pojištění, důchodů, sociálních dávek a souvisejících oblastí. Jsou zde uvedeny stručné informace o změnách oproti předchozímu roku. Jsou zde i další snad užitečné informace, např. o postupech účtování mzdových operací, termínový kalendář pro mzdové účetní a personalisty a jiné.

Jde o údaje a informace, které používají mzdové (mzdoví) účetní a personalisté při své každodenní práci. Mělo by však jít o užitečnou pomůcku nejen pro ně, ale třeba i pro ostatní zaměstnance, příjemce dávek nemocenského pojištění, sociálních dávek, budoucí důchodce a jiné osoby, např. pro kontrolu jejich oprávněných nároků. Je zaměřena spíše na zaměstnavatele, kteří jsou podnikatelskými subjekty a poskytují tak svým zaměstnancům mzdu, nikoliv plat. Od 1. 1. 2025 došlo k poměrně četným změnám, byla přijata dlouho očekávaná důchodová reforma, byl novelizován zákon o nemocenském pojištění, až tragikomicky působil legislativní proces týkající se dohod o provedení práce, k četným změnám vedla novela zákona o zaměstnanosti. U většiny změn byl přitom legislativní proces ukončen až v samém závěru roku 2024. Došlo samozřejmě také, jako každý rok, k pravidelným valorizačním úpravám různých sazeb a parametrů. V oblasti mezd, pracovního práva, pojistného na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, dávek nemocenského pojištění, důchodů, sociálních dávek a souvisejících oblastí tak došlo mimo jiné k následujícím změnám:

– K turbulentním změnám docházelo již

od roku 2023 v oblasti dohod o provedení práce. Některé změny byly zrušeny ještě předtím, než nabyly účinnosti.

- K významným změnám došlo i vlivem přijetí důchodové reformy, byla zavedena sleva na pojistném pro pracující důchodce, budou se postupně zvyšovat odvody za zaměstnance rizikových profesí. Dále se bude v příštích letech postupně navyšovat důchodový věk, zpomalí se růst nově přiznávaných důchodů atd.
- Změnil se postup při stanovování minimální mzda, tento postup byl částečně automatizován. Po letech byla zrušena zaručená mzda pro zaměstnance z podnikatelského sektoru. Každoroční zvýšení minimální mzdy má dopad na mnoho dalších sazeb v pracovněprávní, daňové a mzdové oblasti.
- Změnily se mnohé sazby a další parametry v oblasti náhrad mzdy při dočasné pracovní neschopnosti a dávek nemocenského pojištění, cestovních náhrad, pojistného na zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení, srážek z mezd, důchodového pojištění, podpory v nezaměstnanosti a při rekvalifikaci atd.

Ing. Miroslav Bulla

1.1 Pracovní právní předpisy

Jedná se o údaje, které vyplývají především z ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce (ZP). Základní sazby minimální mzdy a nejnižší úrovně zaručené mzdy jsou stanoveny v nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Minimální mzda a nejnižší úrovně zaručeného platu byly vyhlášeny ve Sdělení MPSV č. 286/2024 Sb.

■ Minimální mzda

V oblasti pracovního práva došlo s účinností od 1. 1. 2025 ke zvýšení **měsíční i hodinové sazby minimální mzdy**. Dosud byla minimální mzda a nejnižší úrovně zaručené mzdy stanovována nařízením vlády po předchozím projednání s tripartitou. Nově bude minimální mzda stanovována na základě valorizačního mechanismu, pro rok 2025 ve výši 42,2 % z průměrné hrubé měsíční mzdy.

Došlo dále ke zrušení zaručené mzdy pro zaměstnance z podnikatelského sektoru. Zaručená mzda (plat) byla do konce roku 2024 stanovena pro 8 skupin prací na základě složitosti a náročnosti práce a platila pro všechny zaměstnavatele. Od 1. 1. 2025 však zůstal zaručený plat zachován pouze pro zaměstnavatele ve veřejném sektoru, je stanoven pro 1. až 4. skupinu prací. Pro soukromý sektor tak bude závazná pouze minimální mzda. Dne 1. 1. 2025 měla nabýt účinnosti tzv. flexibilní novela zákoníku práce, legislativní proces však do konce roku 2024 nebyl ukončen. K nabytí účinnosti dojde pravděpodobně až v průběhu roku 2025 (1. 4. 2025?).

Základní sazba minimální mzdy	Minimální mzda	
	2024	od 1. 1. 2025
za měsíc (v Kč)	18 900	20 800
za hodinu (v Kč)	112,50	124,40

■ Nejnížší úroveň zaručeného platu

Skupina prací	platová třída	2025 v Kč za hodinu	2025 v Kč za měsíc
1.	1. a 2.	124,40	20 800
2.	3. až 5.	149,30	24 960
3.	6. až 9.	174,20	29 120
4.	10. až 16.	199,10	33 280

Zařazení do skupiny je dáno výši dosaženého vzdělání:

- 1. skupina – základní vzdělání,
- 2. skupina – střední vzdělání s výučním listem,
- 3. skupina – střední vzdělání s maturitou,
- 4. skupina – vysokoškolské vzdělání.

■ Sjednaná kratší pracovní doba

Zaměstnanec, který má sjednanu **kratší pracovní dobu** nebo který neodpracoval v kalendářním měsíci příslušnou pracovní dobu odpovídající stanovené týdenní pracovní době, se příp. měsíční sazby minimální mzdy a nejnižší úroveň zaručené mzdy snižují úměrně odpracované době.

! Příklad

Zaměstnanec pracuje na poloviční úvazek (20 hodin týdně).

Minimální mzda činí 10 400 Kč.

■ Sazby minimální mzdy a nejnižší úrovně zaručené mzdy při jiné délce pracovní doby

Ovšem při jiné délce **stanovené** týdenní pracovní doby než 40 hodin (viz § 79 odst. 2 ZP – práce v podzemí, třísměnný a nepřetržitý pracovní režim, dvousměnný pracovní režim atd.) se hodinové sazby minimální mzdy a nejnižší úrovně zaručené mzdy **zvyšují** úměrně zkrácení týdenní pracovní doby. Měsíční minimální mzda se v těchto případech i přes kratší týdenní pracovní dobu nekrátí.

Týdenní pracovní doba (v hod.)	Minimální mzda podle délky stanovené týdenní pracovní doby (Kč/hod.)*	
	2024	od 1. 1. 2025
40,00	112,50	124,40
38,75 (dvousměnný režim)	116,10	128,50
37,50 (třísměnný režim atd.)	120,00	132,70

Poznámka:

* Částky jsou zaokrouhleny na 0,10 Kč matematicky.

■ Příplatky u podnikatelských subjektů

Druh příplatku	Minimální výše příplatku (odměny) stanovená ZP
Práce přesčas	25 % průměrného výdělku (nebo náhradní volno – neplacené)
Práce ve svátek	100 % průměrného výdělku (nebo náhradní volno – placené)
Práce v noci	10 % průměrného výdělku (možnost sjednat jinou minimální výši a způsob určení)
Práce v sobotu a v neděli	10 % průměrného výdělku (možnost sjednat jinou minimální výši a způsob určení)
Práce ve ztíženém pracovním prostředí	10 % základní sazby minimální mzdy za každý ztěžující vliv (tj. min. 12,44 Kč/hod. resp. 2 080 Kč/měsíc)
Pracovní pohotovost	odměna 10 % průměrného výdělku

Vychází se přitom z § 114 ZP a následující. Lze sjednat i jiné minimální výše (a to i nižší) a způsob určení příplatků za práci v noci a v sobotu a v neděli v kolektivní smlouvě či individuálně (např. v pracovní smlouvě). Od 1. 1. 2025 zde vyjma minimálního příplatku za práci ve ztíženém pracovním prostředí, jehož výše se odvozuje od minimální mzdy, k žádným změnám nedošlo.

■ Paušální částka náhrady nákladů při práci na dálku

Výši paušální částky náhrady nákladů při práci na dálku stanoví vyhláška MPSV č. 474/2024 Sb.

	Náhrada nákladů při práci na dálku	
	2024	od 1. 1. 2025
za hodinu (v Kč)	4,50	4,80

■ Pomocné údaje pro stanovení průměrného výdělku

Typ průměru	výpočet	hodnota
Průměrný počet dní v roce	$(3 \times 365 + 1 \times 366) / 4$	365,25
Průměrný počet týdnů v měsíci	$(365,25 / 12) / 7$	4,348
Průměrný počet pracovních dnů v měsíci	$5 \times 4,348$	21,74
Průměrný počet pracovních hodin v měsíci:		
– při 40 hodinové týdenní pracovní době	$40,00 \times 4,348$	173,92
– při 38,75 hodinové týdenní pracovní době	$38,75 \times 4,348$	168,48
– při 37,5 hodinové týdenní pracovní době	$37,50 \times 4,348$	163,05

Vychází se přitom z § 356 a následujících ustanovení ZP.

■ Vybrané údaje z pracovního kalendáře na rok 2025

Údaj	bez svátků	včetně svátků
Počet pracovních dnů v roce 2025 (10 placených svátků ve všední dny)	252 dnů	262 dnů
Počet pracovních hodin v roce 2025:		
– při 8 hodinové pracovní době	2 016,00 hod.	2 096,00 hod.
– při 7,75 hodinové pracovní době	1 953,00 hod.	2 030,50 hod.
– při 7,5 hodinové pracovní době	1 890,00 hod.	1 965,00 hod.

Zaměstnanci mají v roce 2025 k dispozici 13 dnů placených svátků (z toho 3 sváteční dny případnou na víkend).

■ Odpracované hodiny při různých typech směnného provozu

Délka směny / počet dnů	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 směnný provoz (pracovní doba 8 hodin)	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
2 směnný provoz (pracovní doba 7,75 hodin)	7,75	15,5	23,25	31	38,75	46,5	54,25	62	69,75	77,5
3 směnný provoz (pracovní doba 7,5 hodin)	7,5	15	22,5	30	37,5	45	52,5	60	67,5	75

1.2 Zdanění příjmů fyzických osob

Zdanění příjmů fyzických osob je upraveno v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“). Od ledna 2025 nedochází k tolika změnám v oblasti zdaňování příjmů fyzických osob oproti roku 2024, kdy nabyl účinnosti konsolidační balíček.

■ Změny v osvobození zaměstnaneckých benefitů

Od 1. 1. 2025 dochází k dalším úpravám zaměstnaneckých benefitů. Limit poloviny průměrné mzdy (v roce 2025: 23 278,50 Kč) bude platit pro nepeněžní benefity spočívající v použití vzdělávacích nebo rekreačních zařízení, poskytnutí rekreace nebo zájezdu, použití zařízení péče o děti předškolního věku, použití knihovny, tělovýchovných a sportovních zařízení, poskytnutí příspěvku na kulturní nebo sportovní akce, poskytnutí příspěvku na tištěné knihy. Pro zdravotní benefity (pořízení zboží nebo služeb zdravotního, léčebného, hygienického a obdobného charakteru od zdravotnických zařízení nebo pořízení zdravotnických prostředků na lékařský předpis) bude nově platit samostatný limit ve výši průměrné mzdy (v roce 2025: 46 557 Kč). Celkem tak bude možné využít benefity v hodnotě až 69 835,50 Kč, tyto příjmy budou osvobozené od daně z příjmů a odvodů pojistného, samozřejmě se poněkud ztíží jejich evidence (bude třeba evidovat 2 typy benefitů).

■ Limity pro stravenkový paušál a stravenky

	2024	od 1. 1. 2025
Maximální příjem osvobozený od daně z příjmů FO a pojistných odvodů u příspěvku na stravování (daňová uznatelnost není omezena)	116,20 Kč	123,90 Kč
Maximální výše daňově uznatelného příspěvku zaměstnavatele na stravování (stravenky atd.)	vždy daňový náklad	vždy daňový náklad
Nejvýhodnější stravenka	116 Kč	123 Kč

Základní způsob stanovení základu daně v roce 2025:

Základem daně je hrubá mzda.

Základ daně = hrubá mzda (100 % HM)

■ Sazba daně z příjmů fyzických osob

Sazba daně z příjmů fyzických osob je upravena v § 16 ZDP a činí:

- **15 %** u základu daně do 36násobku průměrné mzdy za rok (1 676 052 Kč) resp. měsíční zálohy u základu daně do 3násobku průměrné mzdy (139 671 Kč),
- **23 %** u základu daně přesahující 36násobek průměrné mzdy za rok (1 676 052 Kč) resp. měsíční zálohy u základu daně přesahující 3násobek průměrné mzdy (139 671 Kč),
- **Srážkovou daň** ve výši **15 %** lze srážet při nepodepsaném Prohlášení k dani pouze z těchto příjmů (§ 6 odst. 4 ZDP):
 - z dohody o provedení práce, jejichž úhrnná výše u téhož plátce daně **nedosáhne** za kalendářní měsíc částku 11 500 Kč,